

Zwaluwen en varkenspest *Bennie van den Brink*

De plotselinge en grote uitbarsting van varkenspest in ons land in het voorjaar van 1997 had ook onverwachte gevolgen voor vogelringers. Vooral diegenen die op erven en in gebouwen in de besmette gebieden actief waren werden ermee geconfronteerd.

De eersten die ermee te maken kregen waren de boerenzwaluwringers. Vanaf 1992 worden zoals u weet in een achttal regio's flinke aantallen Boerenzwaluwen geringd, zowel de nestjongen als de broedvogels. Daarbij gaan de ringers van de ene boerderij naar de ander, van de ene stal of varkenshok naar de andere.

Vanwege het besmettingsgevaar en overbrenging door de mens en diens voertuigen werden de ringers door de eigenaren geweerd en mochten ze de erven en gebouwen niet meer betreden.

Gelukkig voor de voortgang van het boerenzwaluwproject werd slechts één regio echt getroffen, nl. Noord-Brabant. Onze ringers Tinie en Toon Bussers in de Peel mochten een groot deel van hun vaste ringadressen niet meer bezoeken. Daardoor werden een flink aantal nestjongen en broedvogels minder geringd, gevangen en geteld. In Twente was het ook bijna raak, waardoor verscheidene boeren, vooral de varkenshouders, ongerust werden en de ringers liever zagen gaan dan komen.

De kans op overbrenging van varkenspest met behulp van de mens en diens voertuigen is bewezen en vrij groot, maar hoe zit dit nu met dieren, vogels en nog preciezer: met zwaluwen? Uit Overijssel kwamen vragen van verontruste boeren hierover, en er zullen vast meer mensen zijn die zich dit afvragen.

We hebben voor informatie hierover contact gezocht met het Centraal Diergeneeskundig Instituut in Lelystad, het grootste onderzoekcentrum op het gebied van vee- en diergeneeskunde in ons land. Een van de medewerkers heeft langdurig onderzoek gedaan naar de overbrenging van varkenspest door andere dieren. Hij verzekerde mij dat besmetting door knaagdieren (ratten en muizen) nooit is aangetoond, ondanks herhaalde overbrenging van levende ratten van besmette stallen en varkens naar schone stallen en omgekeerd. Zelfs ratten die in besmette stallen en over de zieke varkens hadden gelopen en daarna bij gezonde varkens werden losgelaten veroorzaakten geen nieuwe ziektegevallen. Besmetting door vogels was evenmin aangetoond en was nog onwaarschijnlijker dan door knaagdieren.

Dit betekent dat eigenaren van varkensstallen de zwaluwen niet hoeven te weren of de nesten te verwijderen. Ze kunnen gerust de deuren of ramen openzetten en zo blijven genieten van 'hun' zwaluwen in de stallen zonder bang te zijn voor besmetting door deze vogels. Gelukkig maar.

adres: B. van den Brink, Zomerdijk 86, 8079 TL Noordeinde